

UCHWAŁA Nr XXXIV.203.2017
RADY GMINY KOWAŁA
z dnia 31 marca 2017

w sprawie Przyjęcia Programu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych i Starszych w Gminie Kowala na 2017 r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.) art. 17 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 110 ust. 10 z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016, poz. 930 ze zm.)

- § 1. Uchwala się Program Wsparcia Osób Niepełnosprawnych i Starszych w Gminie Kowala na 2017 r. stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się w Wójtowi Gminy Kowala oraz Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowali.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący
Rady Gminy Kowala

Arkadiusz Pięta

Gminny Program Wsparcia Osób Niepełnosprawnych i Starszych w Gminie Kowala na 2017r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali

Kowala 2017

I. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

1. Art. 69 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. 1997 Nr78, poz. 483).
2. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997r. - Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (M. P. z 1997r. Nr 50, poz. 475).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 stycznia 2005r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. 2010 nr 228 poz.1490)
4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016r. poz. 2046 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016r. poz.1943 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016r., poz. 930 ze zm.)
7. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r., poz. 446 ze zm.).
8. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016r. poz. 1817 ze zm.).

II. CHARAKTERYSTKA GMINY KOWALA

1. Dane demograficzne.

Gmina Kowala zajmuje powierzchnię 7 468 ha (74,7 km²), liczba mieszkańców wynosi 11 822 osób. W zakresie demografii obserwuje się tendencję wzrostową, która wynika z dobrze rozwijających się obszarów podmiejskich, na których powstają nowe osiedla domów osób przeprowadzających się z miasta. Zgodnie z Narodowym Spisem Powszechnym z 2011 r. przyjmuje się, iż osoby niepełnosprawne stanowią 12,2 % ogółu ludność. Zatem przyjmując ten wskaźnik można wyliczyć, iż liczba osób niepełnosprawnych w Gminie Kowala w 2016r. wynosiła 1442 osoby.

Trudno jest wskazać precyzyjną liczbę osób niepełnosprawnych zamieszkujących gminę. Jedną z przeszkód jest brak jednego podmiotu orzekającego, że dana osoba jest niepełnosprawna. Uznaje się za nią osobę, która legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydanym przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Równoważnymi orzeczeniami są wydane przez ZUS orzeczenia o niezdolności do pracy, ważne orzeczenia o zaliczeniu do którejś z grup inwalidzkich oraz wydane przed 1 stycznia 1998r. ważne orzeczenia dotyczące niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym wydane przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Osoby posiadające którykolwiek z wymienionych dokumentów są niepełnosprawne prawnie. Z drugiej strony – są także osoby niepełnosprawne biologicznie, których stan zdrowia całkowicie lub poważnie ogranicza normalne codzienne funkcjonowanie, które nie posiadają

żadnego z wyżej wymienionych dokumentów. Jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne. Ostatnie dane pozwalające określić sytuację tej grupy ludności gminy Kowala są ze spisu przeprowadzonego w 2002 roku, innymi danymi zawierającymi dane dotyczące osób niepełnosprawnych na szczeblu powiatowym dostępne są z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011r. W związku z powyższym w niniejszym programie posłużę się danymi dotyczącymi liczby osób niepełnosprawnych na szczeblu wojewódzkim. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba osób niepełnosprawnych w 2015r wynosi 221 tysięcy.

2. Formy pomocy.

Z danych zgromadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali wynika, iż **jedną z głównych przyczyn ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej jest niepełnosprawność.**

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w latach 2014- 2016r.

Okres	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności
2014r.	369 (100%)	138 (37%)
2015r.	335 (100%)	121 (36 %)
2016r.	282 (100%)	117 (41%)

Z przedstawionych powyżej danych wynika, iż ponad 1/3 rodzin korzystających z pomocy społecznej dotyka problem niepełnosprawności w rodzinie, w 2014r. taki problem wystąpił aż w 37 %, w 2015r problem niepełnosprawności dotyczył aż 36 % rodzin zgłaszających się o pomoc, natomiast w 2016r. wzrósł do 41 %.

Jedną z form pomocy skierowaną do osób niepełnosprawnych posiadających umiarkowany bądź znaczny stopień niepełnosprawności oraz brak uprawnień do renty z ZUS i KRUS jest **świadczenie w formie zasiłku stałego**, poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin korzystających z tej formy pomocy w latach 2014- 2016r.

Okres	Liczba rodzin korzystających z zasiłku stałego z tytułu niepełnosprawności	Liczba rodzin korzystających z zasiłku stałego z tytułu wieku
2014r.	68	3
2015r.	62	5
2016r.	67	5

Z danych przedstawionych w tabeli przedstawionej powyżej wynika, iż liczba rodzin pobierających zasiłek stały z tytułu niepełnosprawności wzrasta. W 2014r. z tej formy pomocy korzystało 68 rodzin, w 2015r. - 62 rodzin, natomiast w 2016r liczba pobierających zasiłek stały nieznacznie wzrosła i wynosiła 67 rodziny.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Na terenie gminy Kowala w 2016r. usługi świadczone były w jednej rodzinie, skierowane były do dziecka autystycznego.

Osobie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób **może być przyznana pomoc w formie usług opiekuńczych**. Usługi te obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z tej formy pomocy od 2014r. do 2016r. z podziałem na przyczynę udzielenia pomocy

Okres	Liczba rodzin korzystających z usług opiekuńczych z tytułu wieku	Liczba rodzin korzystających z usług opiekuńczych z tytułu choroby
2014r.	0	2
2015r	0	4
2016r.	0	6

Z powyższej tabeli wynika, iż zauważa się dwukrotny wzrost w 2015r. liczby rodziny objętych tą formą pomocy w porównaniu z rokiem poprzednim.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali realizuje także **ustawę o świadczeniach rodzinnych**. Jednym ze świadczeń skierowanych do osób niepełnosprawnych jest zasiłek pielęgnacyjny. Świadczenie to przysługuje dzieciom posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, osobom o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz osobom z orzeczonym umiarkowanym stopniem od dzieciństwa. Ponadto istnieje również świadczenie skierowane do osób opiekujących się osobami niepełnosprawnymi (niezdolnymi do samodzielnej egzystencji) – świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna.

Poniższa tabela przedstawia liczbę świadczeń skierowanych dla osób niepełnosprawnych oraz świadczeń przyznawanych z tytułu opieki nad osobami niepełnosprawnymi w latach 2014 do 2016r.

	Świadczenia pielęgnacyjne	Zasiłek pielęgnacyjny	Zasiłek dla opiekuna	Specjalny zasiłek opiekuńczy
2014r.	52	255	55	9
2015r.	51	220	33	12
Stan na 31.12.2016r.	54	225	25	22

Analizując dane należy zauważyć, iż liczba świadczeń pielęgnacyjnych od 2014r. pozostaje na podobnym poziomie. Natomiast liczba zasiłków dla opiekuna znacząco spada, w 2014r. wynosiła 55 świadczeń, natomiast w 2016r. spadła do liczby 25 świadczeń. Inaczej wygląda sytuacja dotycząca specjalnego zasiłku opiekuńczego, liczba rodzin pobierających powyższe świadczenie w 2014r. wynosiła 9, w 2015r. – 12 rodzin. Natomiast w 2016r., wzrosła o 83 % i wynosiła 22 świadczenia. Świadczenie w formie zasiłku pielęgnacyjnego od 2015r. pozostaje na podobnym poziomie.

Od 2010r. przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonuje **Klub Seniora**. Powstanie Klubu jest odpowiedzią na duże zainteresowanie ludzi starszych aktywnymi formami spędzania wolnego czasu. W 2010r. Klub Seniora składał się z 15 uczestników, w latach kolejnych przybywało klubowiczów w 2014r. zapisanych do Klubu było 59 uczestników, w 2015 r. liczba uczestników pozostała bez zmian, natomiast w 2016r. liczba seniorów nieznacznie się zmniejszyła do liczby 54. Co wskazuje na duże zainteresowanie i aprobatę mieszkańców działaniami realizowanymi przez Klub Seniora.

Tabela przedstawia liczbę osób według płci w wieku emerytalnym w latach 2014 – 2016r.

Okres	Kobiety w wieku emerytalnym (60<)	Mężczyźni w wieku emerytalnym (65 <)
2014r.	1000	486
2015r.	1027	506
2016r.	1061	532

Z powyższej tabeli wynika, iż liczba osób w wieku emerytalnym wzrasta zarówno w przypadku mężczyzn jak kobiet, co może być związane z wydłużaniem się życia przeciętnego obywatela.

Wśród różnych form pomocy świadczonych na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych lub długotrwale chorych jest także **umieszczenie w domu pomocy społecznej** jako zadanie własne obowiązkowe gminy.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby osób przebywających w domach pomocy społecznej z terenu gminy Kowala w latach od 2014r. do 2016r.

okres	Liczba osób przebywających w DPS
2014r.	7
2015r.	7
2016r.	7

Z analizy danych wynika, iż liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej od 2014r. utrzymuje się na takim samym poziomie.

3. Zdrowie

Na terenie gminy Kowala funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Świadczy podstawową opiekę medyczną również na rzecz osób niepełnosprawnych. Prowadzi szczepienia ochronne oraz badania profilaktyczne (bilansowe) dla uczniów Publicznych Szkół Podstawowych w Młodocinie Mniejszym i Kowali oraz Publicznego Gimnazjum w Parznicach. Opiekę medyczną w Publicznej Szkole Podstawowej w Mazowszanach sprawuje Grupowa Praktyka Pielęgniarek „Promocja”, ul. Czarnoleska 10, Radom, opieka medyczna w Publicznej Szkole Podstawowej w Kończycach-Kolonii również jest zabezpieczona.

W zakresie specjalistycznej opieki medycznej mieszkańcy gminy korzystają głównie z usług placówek medycznych funkcjonujących na terenie Radomia, tj.:

- Radomskiego Szpitala Specjalistycznego im. dr Tytusa Chałubińskiego, ul. Lekarska 4, 26-600 Radom,
- Mazowiecki Szpital Specjalistyczny Sp. z o.o., ul. Juliana Aleksandrowicza 5, 26-600 Radom,
- Samodzielnego Wojewódzkiego Zespołu Publicznych Zakładów Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej im. dr Barbary Borzym, ul. Krychnowicka 1, 26-600 Radom;

4. Edukacja osób niepełnosprawnych

Podstawowym aktem prawnym regulującym kształcenie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej jest ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016r. Nr 256, poz. 1943 ze zm.).

Dziecko niepełnosprawne, posiadające specjalne potrzeby edukacyjne ma prawo do:

- pobierania nauki we wszystkich typach szkół,
- dostosowania treści, metod i organizacji nauczania do swoich możliwości psychofizycznych,
- pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

W zależności od rodzaju oraz stopnia zaburzeń i odchyień dzieciom i młodzieży organizuje się kształcenie i wychowanie, które stosownie do potrzeb, umożliwia naukę w dostępnym dla nich zakresie, usprawnianie zaburzonych funkcji, rewalidację i resocjalizację oraz zapewniają specjalistyczną pomoc i opiekę.

Kształcenie to może być prowadzone w formie nauki w szkołach ogólnodostępnych, szkołach lub oddziałach integracyjnych, szkołach lub oddziałach specjalnych oraz specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodkach wychowawczych.

Kwalifikacja do odpowiedniej formy kształcenia odbywa się na podstawie przepisów Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008r. w sprawie orzeczeń

i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno- pedagogicznych (Dz.U. 2008 nr 173 poz. 1072).

W myśl powyższego rozporządzenia dzieci i młodzież z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi kierowane są do odpowiedniej formy kształcenia na podstawie orzeczenia wydanego przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno- pedagogicznych oraz innych poradniach specjalistycznych.

Wobec powyższego stworzony został system kształcenia uczniów niepełnosprawnych, który stanowi integralną część systemu oświaty w Polsce, uregulowany wymienioną ustawą o systemie oświaty.

W gminie Kowala funkcjonuje 7 publicznych placówek oświatowych, w tym:

- **Publiczne Przedszkole w Kowali**

W przedszkolu jest pięć oddziałów:

- *maluszki (3 - latki),*
- *średniaki (3-4 - latki),*
- *starszaki (4-5 - latki),*
- *starszaki (5 - latki),*
- *starszaki (6 - latki),*

Nauczyciele posiadają kwalifikacje: nauczanie zintegrowane, wychowanie przedszkolne, oligofrenopedagogika. Zatrudniony jest logopeda. W przedszkolu nie ma niepełnosprawnych dzieci.

Publiczne szkoły podstawowe:

- **Publiczna Szkoła Podstawowa w Kowali** – uczęszcza do niej 320 uczniów, w tym niepełnosprawnych 4. Jeden uczeń objęty jest nauczaniem indywidualnym na podstawie orzeczenia o potrzebach kształcenia specjalnego. Obok obowiązkowych zajęć dydaktycznych prowadzone są dodatkowe zajęcia rewalidacyjne oraz gimnastyka korekcyjna i zajęcia logopedyczne. W szkole zatrudnionych jest ok 10 nauczycieli posiadających kwalifikacje w zakresie oligofrenopedagogiki, zatrudniony jest również pedagog szkolny i logopeda.
- **Publiczna Szkoła Podstawowa w Kończycach– Kolonii** - uczęszcza do niej 95 uczniów, w tym niepełnosprawnych 2. W szkole zatrudnionych jest 6 nauczycieli posiadających kwalifikacje do pracy z uczniami niepełnosprawnymi.
- **PSP w Mazowszanach**
Placówka liczy 358 uczniów, w tym 6 niepełnosprawnych. Dla 2 uczniów niepełnosprawnych prowadzone są zajęcia rewalidacyjno- wychowawcze. W szkole zatrudnionych jest 4 nauczycieli posiadających kwalifikacje do pracy z dziećmi niepełnosprawnymi oraz dwóch logopedów.

- **Publiczna Szkoła Podstawowa w Młodocinie Mniejszym**
Do szkoły uczęszcza 84 uczniów, w tym jedno dziecko posiadające opinie o kształceniu specjalnym. W szkole zatrudnionych jest 4 nauczycieli posiadających kwalifikacje: oligofrenopedagogika (dwóch nauczycieli) oraz terapia pedagogiczna (dwóch nauczycieli).
- **Publiczna Szkoła Podstawowa w Bardzicach**
Placówka liczy 107 uczniów. W szkole 2 nauczycieli posiada kwalifikacje w zakresie: oligofrenopedagogika.
- **Publiczne Gimnazjum w Parznicach**
W szkole kształci się 336 uczniów, w tym 2 uczniów niepełnosprawnych. W placówce zatrudnionych jest dwóch nauczycieli posiadających kwalifikacje w zakresie oligofrenopedagogiki.

Ze względu na niedobór oddziałów integracyjnych oraz brak specjalnych placówek oświatowych dla uczniów niepełnosprawnych na terenie gminy Kowala, uczniowie niepełnosprawni mogą korzystać z możliwości kształcenia w szkołach funkcjonujących na terenie miasta Radomia, które położone jest w sąsiedztwie z gminą Kowala.

W radomskim systemie oświaty działają 3 szkoły specjalne:

- 1) Zespół Szkół Nr 1 przy ul. Armii Ludowej 1A,
- 2) Zespół Szkół Specjalnych i Placówek Oświatowych przy ul. Lipskiej 2,
- 3) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka przy ul. Grzeczmarowskiego 15.

Na poziomie szkoły podstawowej niepełnosprawni uczniowie mogą pobierać naukę w Zespole Szkół Integracyjnych im. Jana Pawła II przy ul. Wierzbickiej. Ponadto w Radomiu funkcjonuje także Zespół Niepublicznych Placówek Oświatowych ul. Woźnicka 125 C prowadzony przez Stowarzyszenie Budujemy Przysiań, gdzie kształcenie odbywa się na poziomie zarówno wczesnego wspomaganie rozwoju, przedszkola, szkoły podstawowej oraz gimnazjum. Placówka jest w pełni wyposażona do pracy z dziećmi niepełnosprawnymi, posiada wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną, w placówce odbywają się zajęcia rewalidacyjne.

Na poziomie ponadgminazjalnym niepełnosprawna młodzież kształci się w X Liceum Ogólnokształcącym im. Stanisława Konarskiego oraz XI Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi im. Stanisława Staszica.

Najmłodsze dzieci niepełnosprawne mogą uczęszczać do przedszkoli nr 19 i 24, gdzie zostały utworzone oddziały integracyjne, zaś w Przedszkolu Nr 3 utworzono 2 oddziały specjalne. W placówkach tych zatrudnieni są nauczyciele specjaliści – logopedzi, rehabilitanci oraz psycholodzy. Ponadto na terenie miasta Radomia funkcjonują także niepubliczne placówki przygotowujące dzieci do rozpoczęcia nauki szkolnej: Punkt Przedszkolny „Wesoła

Karuzela” prowadzona przez Stowarzyszenie Karuzela, Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne „Mój Świat” dla dzieci z autyzmem i zaburzeniami pochodnymi ul. Przemysłowa 18a, Niepubliczne Przedszkole Integracyjne „Słoneczko” oraz Przedszkole Specjalne w Zespole Niepublicznych Placówek Oświatowych Specjalnych przy ul. Wośnickiej.

Na terenie Radomia funkcjonują 2 ośrodki, które również kształcą uczniów niepełnosprawnych:

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych i Słabo Widzących im. ks. Prymasa Stefana Kardynała Wyszyńskiego przy ul. Struga 86.
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niesłyszących im. Marii Grzegorzewskiej przy ul. Wenera 6.

Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niesłyszących kształci na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjalnej oraz zawodowej.

W Radomiu funkcjonuje 14 szkół wyższych. Najwięcej niepełnosprawnych studentów kształci się na Uniwersytecie Radomskim. Najbardziej oblegane wydziały przez studentów niepełnosprawnych to: wydział ekonomiczny, transportu, nauczycielski i mechaniczny.

Placówki wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych

Na terenie naszej gminy nie ma placówek wspierających dorosłe osoby niepełnosprawne, natomiast w pobliskiej gminie Wolanów, Łża oraz Radomiu znajdują się placówki z których nasi mieszkańcy korzystają. Wśród placówek wspierających osoby niepełnosprawne są warsztaty terapii zajęciowej, są to ośrodki wykonujące rehabilitację społeczną i zawodową dla dorosłych osób niepełnosprawnych. Uczestnicy WTZ muszą posiadać orzeczenie o niepełnosprawności. Orzeczenie wraz z kwalifikacją do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej wydają powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności przy lekkim stopniu niepełnosprawności WTZ nie mogą zostać przyznane. Przy umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wskazanie do WTZ może zostać uwzględnione przy symbolach przyczyny niepełnosprawności 01-U i 02-P i niezdolności do pracy. W Radomiu funkcjonuje sześć warsztatów terapii zajęciowej:

1. Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niewidomym Niedowidzącym „Nadzieja”; ul. Struga 86, 26-600 Radom;
2. Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Koło w Radomiu; ul. Grenadierów 18, 26- 600 Radom
3. Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Polski Związek Głuchych, Koło Terenowe w Radomiu - Terenowy Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Niesłyszących; ul. 25 Czerwca 68, 26- 600 Radom;
4. Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Polski Związek Niewidomych Zarząd Koła w Radomiu; ul. Królowej Jadwigi 15, 26-600 Radom;

5. Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Radomskie Stowarzyszenie Sportu i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „START”; ul. Maratońska 1, 26-600 Radom;
6. Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym Centrum Edukacyjno-Rehabilitacyjnym "DO CELU"; ul. Kolejowa 14, 26- 600 Radom.

Warsztaty terapii Zajęciowej znajdujące się w okolicznych gminach:

1. Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Stowarzyszenie Przyjaciół Młodocina Większego i Osób Niepełnosprawnych; Młodocin Większy 25, 26-625 Wolanów;
2. Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony Caritas Diecezji Radomskiej, Jedlanka Stara 92, 27-100 Iłża;
3. Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Przylądek Ośmiu Marzeń; Mirówek 22, 26-503 Mirów;

Innym rodzajem placówki wsparcia dla osób niepełnosprawnych są Środowiskowe Domy Samopomocy. Ośrodki te są jednostkami organizacyjnymi resortu pomocy społecznej, które działają na zasadach zadania zleconego samorządom, fundacjom bądź stowarzyszeniom. Do zadań ŚDS-ów należy budowanie sieci oparcia społecznego, przygotowanie do życia w społeczeństwie i funkcjonowania w środowisku:

- osób przewlekle psychicznie chorych
- niepełnosprawnych intelektualnie.

Na terenie miasta Radomia działają dwa środowiskowe domy samopomocy, z których korzystają mieszkańcy naszej gminy:

1. Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Stowarzyszenie Na Rzecz osób Niepełnosprawnych "Razem"; ul. Sobótki 5, 26-600 Radom; jest ośrodkiem wsparcia dla osób z upośledzeniem umysłowym w różnym stopniu (Typ B); obecnie w zajęciach tej placówki uczestniczy czterech mieszkańców gminy Kowala;
2. Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Dzierzkowska 9, 26-600 Radom; jest placówką pobytu dziennego i obejmuje wsparciem dwie kategorie osób psychicznie chorych, głównie z rozpoznaniem schizofrenii (typu A) oraz niepełnosprawnych intelektualnie (typu B);

7. Zatrudnienie

Niepełnosprawność, nawet w stopniu znacznym, nie wyklucza możliwości podjęcia przez osobę nią dotkniętą zatrudnienia. Przeciwnie, zaleca się stosowanie instrumentów, które z jednej strony zmotywują i pomogą osobie niepełnosprawnej być aktywną na rynku pracy, a z drugiej – pokażą pracodawcom korzyści płynące z zatrudnienia takich osób. Zarówno przepisy krajowe, jak i międzynarodowe wskazują na konieczność działań

antydiskryminacyjnych i służących wyrównaniu szans osób niepełnosprawnych w dostępie do zdobycia zatrudnienia – kluczowego elementu integracji społecznej i niezależności ekonomicznej.

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu na dzień 31 grudnia 2016 r. z terenu gminy Kowala zarejestrowanych było 839 osób w tym, 41 osób niepełnosprawnych jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy.

Poniższa tabela przedstawia osoby niepełnosprawne z terenu Gminy Kowala z podziałem na wiek oraz prawo do zasiłku dla bezrobotnych na dzień 31 grudnia 2016r.

	Bezrobotni niepełnosprawni		Z ogółu niepełnosprawności			
	ogółem	kobiety	z prawem do zasiłku		bez prawa do zasiłku	
			ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
18-24 lat	0	0	0	0	0	0
25–34 lat	7	4	0	0	7	4
35-44 lat	6	3	0	0	6	3
45-54 lat	15	8	2	2	13	6
55-59 lat	9	3	3	1	6	2
60 i więcej	4	0	0	0	4	0
razem	41	18	5	3	36	15

Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu

Z powyższej tabeli wynika, iż liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wynosi 41 osób, w tym 18 kobiet. Natomiast największa liczba osób niepełnosprawnych pozostających bez pracy jest w wieku 45-54 lata – 15 osób, w tym 8 kobiet. Kolejno jest to liczba 9 osób w wieku 55-59 lat, natomiast 6 osób w wieku 35-44 lat.

Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych obejmuje głównie organizację staży, prac interwencyjnych, szkoleń oraz doradztwo zawodowe. Z różnych form pomocy korzystają także pracodawcy chcący zatrudnić osoby niepełnosprawne, jest to przede wszystkim dofinansowanie kosztów wyposażenia stanowisk pracy. Dzięki temu osoby niepełnosprawne mają większe szanse na zatrudnienie nie tylko na chronionym, ale i na otwartym rynku pracy. Wiele osób niepełnosprawnych decyduje się także na podjęcie własnej działalności gospodarczej, na co mogą również otrzymać finansowe wsparcie.

8. Zakłady pracy

Zakłady Pracy Chronionej

Głównym celem zakładów pracy chronionej jest stworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do pracy zarobkowej. Pracodawca prowadzący działalność gospodarczą przez okres co najmniej 12 miesięcy, zatrudniający nie mniej niż 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i osiągający wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 6 miesięcy, uzyskuje status pracodawcy prowadzącego zakład pracy chronionej jeśli:

1. wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi:

- co najmniej 50%, a w tym, co najmniej 20% ogółu zatrudnionych stanowią osoby zaliczone do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, albo
- co najmniej 30% niewidomych lub psychicznie chorych, albo upośledzonych umysłowo zaliczonych do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności,

2. obiekty i pomieszczenia użytkowane przez zakład pracy:

- odpowiadają przepisom i zasadom bezpieczeństwa i higieny pracy,
- uwzględniają potrzeby osób niepełnosprawnych w zakresie przystosowania stanowisk pracy, pomieszczeń higienicznosanitarnych i ciągów komunikacyjnych oraz spełniają wymagania dostępności do nich

3. jest zapewniona doraźna i specjalistyczna opieka medyczna, poradnictwo i usługi rehabilitacyjne,

4. wystąpi z wnioskiem o przyznanie statusu pracodawcy prowadzącego zakład pracy chronionej.

Decyzję przyznającą status zakładu pracy chronionej wydaje wojewoda. Prowadzący zakład pracy chronionej może na wniosek otrzymać ze środków PFRON:

- częściowe dofinansowanie do oprocentowania zaciągniętych kredytów bankowych, pod warunkiem, że wykorzystywane są one na cele związane z rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych,
- zwrot kosztów: budowy lub rozbudowy obiektów i pomieszczeń zakładu, transportowych, administracyjnych.

Na terenie gminy Kowala nie funkcjonują zakłady pracy chronionej. Najbliższe tego typu zakłady pracy znajdują się na terenie Radomia.

Zakład Aktywności Zawodowej

Zgodnie z wymogami prawnymi (w tym ostatnimi zmianami w ustawie o rehabilitacji), uzyskanie statusu zakładu aktywności zawodowej warunkuje m. in.: zatrudnienie co najmniej 70% wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w ogóle zatrudnionych, w szczególności osób skierowanych do pracy przez powiatowy urząd pracy:

- zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności,
- zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną, w tym osób, w stosunku do których rada programowa zajęła stanowisko uzasadniające podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej.

Gmina, powiat oraz fundacja, stowarzyszenie lub inna organizacja społeczna, której statutowym zadaniem jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, może utworzyć wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo jednostkę i uzyskać dla tej jednostki status zakładu aktywności zawodowej.

Koszty utworzenia zakładów aktywności zawodowej są współfinansowane ze środków PFRON, organizatora lub z innych źródeł.

Działania zakładów aktywności zawodowej są współfinansowane ze środków PFRON oraz ze środków samorządu województwa w wysokości co najmniej 10%, z tym, że procentowy udział samorządu województwa w kosztach może być zmniejszany, pod warunkiem znalezienia innych źródeł finansowania działania zakładu aktywności zawodowej.

Dofinansowania ze środków PFRON dokonuje samorząd województwa. W powiecie radomskim, niestety nie ma zakładów aktywności zawodowej.

III. MISJA

„Aby każdy niepełnosprawny i starszy czuł się uczestnikiem gminnej społeczności”

IV. CEL PROGRAMU

Edukacja społeczna w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych oraz integracja ze społecznością lokalną.

Cele szczegółowe:

1. Diagnoza i analiza środowisk osób niepełnosprawnych i starszych.
2. Integracja osób starszych i niepełnosprawnych ze społecznością lokalną.
3. Wspieranie instytucji i organizacji w organizowaniu działań na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.
4. Wzmocnienie wiary we własne siły osób niepełnosprawnych i starszych.
5. Promocja działań skierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych.
6. Promowanie działań Klubu Seniora działającego przy GOPS w Kowali.

V. REALIZACJA PROGRAMU

L.p.	Działania	Okres realizacji	Realizator	Źródło Finansowania
1.	Diagnoza środowiska osób niepełnosprawnych i starszych.	I-XII. 2017r.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali, Urząd Gminy	Środki własne
2.	Prowadzenie strony internetowej.	I - XII. 2017r.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali	Środki własne, darowizny
3.	Prowadzenie punktu informacyjnego dla osób chorych i niepełnosprawnych.	I- XII. 2017r.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali	Środki własne

4.	Spotkania Klubu Seniora.	I- XII. 2017r.	Klub Seniora działający przy GOPS w Kowali	Środki własne
5.	Choinka integracyjna	16.II.2017r.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali, Centrum Wolontariatu	Środki własne
6.	Remont pomieszczenia dla uczestników Klubu Seniora	IV - X. 2017r.	Klub Seniora działający przy GOPS, GOPS w Kowali, Urząd Gminy	Środki własne
7.	Cudowne Ogrody – przegląd twórczości osób niepełnosprawnych	V.2017r.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali,	Środki własne
8.	Warsztaty muzyczne	V-IX.2017r.	Klub Seniora działający przy GOPS	Środki własne
9.	Dzień Radości	VI.2017r.	Klub Seniora działający przy GOPS w Kowali	Środki własne
10.	Dzień Serca	28.IX.2017r.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali	Środki własne,
11.	Organizacja Dnia Seniora	XI. 2017r	Klub Seniora działający przy GOPS, Urząd Gminy,	Środki własne
12.	Konferencja dla osób niepełnosprawnych	4.XII.2017r.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali, Urząd Gminy,	Środki własne,

VI. EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- stworzenie diagnozy środowiska osób niepełnosprawnych i starszych,
- wzrost poziomu integracji osób niepełnosprawnych i starszych ze środowiskiem lokalnym,
- rozwój efektywnej współpracy z instytucjami realizującymi program wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych,
- stworzenie miejsca spotkań osób starszych,
- poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i starszych,
- poprawa aktywności społecznej osób niepełnosprawnych i starszych.

VII. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami programu są:

1. Seniorzy z Klubu Seniora działającego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej,
2. Osoby starsze z terenu gminy,
3. Rodziny, w których występuje problem niepełnosprawności,
4. Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie gminy Kowala,
5. Wolontariusze,
6. Pracownicy instytucji samorządowych oraz przedstawiciele samorządu wiejskiego.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Koordinatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali przy współpracy z:

1. Urzędem Gminy w Kowali,
2. Klubem Seniora działającym przy GOPS,
3. Szkołami podstawowymi z terenu gminy,
4. Centrum Wolontariatu w Kowali.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Osób Niepełnosprawnych i Starszych są:

1. Budżet gminy,
2. Darowizny.

X. MONITORING I EWALUACJA

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji, czy osiągnięto zakładane rezultaty Programu. Monitoring ma na celu bieżące ustalanie zagrożeń i trudności mających wpływ na prawidłową realizację Programu oraz uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów Programu. W ramach procesu monitoringu i ewaluacji uzyskana zostanie informacja czy i w jakim obszarze Program wymaga aktualizacji lub zmian postawionych celów.

Przez cały okres realizacji programu prowadzony będzie monitoring i ewaluacja bieżąca. Wójt w terminie do dnia 31 marca 2018r. składa Radzie Gminy Kowala sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych i Starszych z 2017r. oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadania.

**Załącznik do Gminnego Programu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych i Starszych
w Gminie Kowala na 2017r**

Lp	Zadanie	Rodzaj kosztów	Koszt całkowity	Źródła finansowania
1.	Remont pomieszczenia dla uczestników Klubu Seniora	- zakup materiałów	2 000	Środki GOPS
2.	Cudowne Ogrody – przegląd twórczości osób niepełnosprawnych	- zakup poczęstunku, zakup upominków - koszt prowadzącego	1 500 600	Środki GOPS
3.	Drugi Dzień Radości	- zakup poczęstunku, zakup upominków	1 600	Środki GOPS
4.	Warsztaty muzyczne dla seniorów	- koszt instruktora muzyki	600	Środki GOPS
5.	Organizacja Dnia Serca	- zakup poczęstunku	500	Środki GOPS
6.	Organizacja Dnia Seniora	- koszt przejazdu, - bilety wstępu	250 1050	Środki GOPS,
7.	Konferencja dla niepełnosprawnych	- zakup poczęstunku,	500	Środki GOPS
8.	Prenumerata miesięcznika Integracja	- koszt prenumeraty	120	Środki GOPS
		RAZEM	8 720,00 zł	

Wiceprzewodniczący
Rady Gminy Kowala

Arkadiusz Pięta

